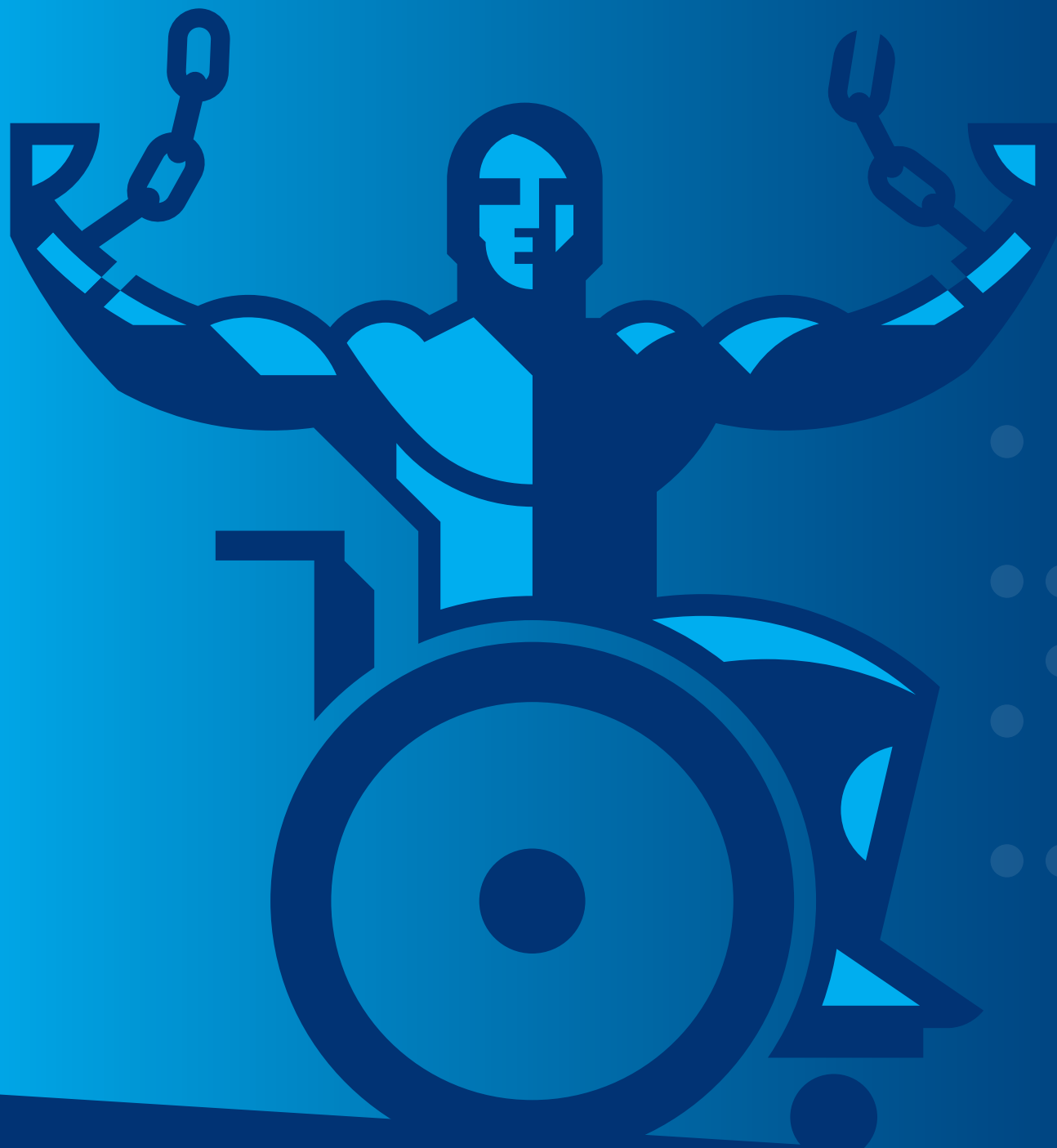

Ulobas idégrunnlag

Visjon / Verdier / Politikk / Formål / Samfunnsoppdrag

Uloba – Independent Living Norge SA

Uloba – Independent Living Norge SA

«Konvensjonspartene erkjenner at alle mennesker med nedsatt funksjonsevne har samme rett som andre til å leve i samfunnet, med de samme valgmuligheter, og skal treffe effektive og hensiktsmessige tiltak for å legge til rette for at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal kunne gjøre full bruk av denne rettighet, og bli fullt inkludert og delta i samfunnet, blant annet ved å sikre:

a) at mennesker med nedsatt funksjonsevne har anledning til å velge bosted, og hvor og med hvem de skal bo, på lik linje med andre, og ikke må bo i en bestemt boform,

b) at mennesker med nedsatt funksjonsevne har tilgang til ulike støttetjenester i eget hjem og i særskilte boformer, samt annen samfunnservice, herunder den personlige bistand som er nødvendig for å kunne bo og være inkludert i samfunnet og for å hindre isolasjon eller segregering,

c) at samfunnets tjenester og tilbud for befolkningen generelt er tilgjengelig på lik linje for mennesker med nedsatt funksjonsevne, og tar hensyn til deres behov.»

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), artikkel 19 – retten til et selvstendig liv og til å være en del av samfunnet.

Hensikten med dokumentet	4
Identitet og formål	4
Independent Living-organisasjon	4
Independent Living-ideologien	5
Ulobas visjon	6
Ulobas samfunnsoppdrag	6
Ulobas verdier: Stolt, sterk, synlig!	8
Språk er makt	9
Ulobas BPA – Borgerstyrt personlig assistanse	10

Hensikten med dokumentet

Dette dokumentet beskriver Uloba – Independent Living Norges (Uloba) verdigrunnlag, ideologiske plattform og politiske ide.

All virksomhet i organisasjonen (også i selvstendige, juridiske enheter) skal styres av, og foregå i samsvar med innhold og føringer som beskrevet i dokumentet. Alle overordnede strategier skal utarbeides i tråd med og samsvare med politikken som beskrevet i dette dokumentet.

Identitet og formål

Uloba er en ideell organisasjon og økonomisk overskudd i organisasjonen kan utelukkende nyttes i samsvar med Ulobas formål.

Uloba arbeider for full likestilling, samfunnsdeltakelse og livsutfoldelse for funksjonshemmede. Målet er et mangfoldig og inkluderende samfunn der det er plass til alle og alle har samme verdi.

Uloba arbeider for å rive samfunnsskapt barrierer, bekjempe diskriminering, fordommer, myter og umyndiggjøring, endre holdninger og fremme frigjøring for funksjonshemmede.

Independent Living-organisasjon

Uloba er en del av Independent Living-bevegelsen som er en verdensomspennende

frigjøringsbevegelse av og for funksjonshemmede. Den europeiske definisjonen på en Independent Living-organisasjon er:

1. Organisasjonen er demokratisk - én person, én stemme.
2. Kun funksjonshemmede kan ha fullt medlemskap med stemmerett.
3. Funksjonshemmede favoriseres som tillitsvalgte, ansatte og i ledende funksjoner.
4. Organisasjonen lar seg representere av funksjonshemmede i forhandlinger, møter og i media, og i offentligheten forøvrig.

Organisasjoner kan bruke begrepet Independent Living bare hvis disse 4 krav er oppfylt. Definisjonen er vedtatt av ENIL - European Network on Independent Living på møtet i Berlin, oktober 1992.

Den amerikanske definisjonen på en Independent Living-organisasjon eller et Independent Living senter er hentet fra seksjon 702 i «The Rehabilitation Act of 1973»:

Center for Independent Living

The term "center for independent living" means a consumercontrolled, communitybased, crossdisability, nonresidential private nonprofit agency that is designed and operated within a local community by individuals with disabilities and provides an array of independent living services.

"Alle mennesker er født frie og med samme menneskeverd og menneskerettigheter. De er utstyrt med fornuft og samvittighet og bør handle mot hverandre i brorskapets ånd."

Kilde: FNs menneskerettighetskonvensjon, artikkel 1

A Center for Independent Living (CIL):
At a minimum, 51% of staff are persons with disabilities and 51% of Board of Directors are persons with significant disabilities. A CIL provides, at a minimum, the following core services:

1. Information & referral
2. Independent living skills training
3. Individual and systems advocacy
4. Peer counseling
5. Transition assistance from nursing homes and other institutions to community-based residences
6. Assisting individuals to avoid institutional placement
7. Transition of youth with significant disabilities after completion of secondary education to postsecondary life.

Independent Living-ideologien

Ideologiens fundament kan kort oppsummeres slik:

- Av-medikalisering
- Av-profesjonalisering
- Av-institusjonalisering
- Empowerment gjennom likemannsstøtte

Funksjonshemmede er ikke syke mennesker med spesielle behov. Funksjonshemming

er et samfunnsskapt fenomen og funksjonsnedsettelse er således et diskrimineringsgrunnlag.

Funksjonshemmede er eksperter på seg selv. I Uloba baserer vi derfor våre aktiviteter på kompetansen som ligger i funksjonshemmedes egen erfaring fra arbeidslederrollen og fra opplevelser med å leve i et diskriminerende samfunn.

Vi kjemper vår egen likestillingskamp, og stiller derfor krav om at minst 50 % av administrativt ansatte skal være funksjonshemmede. Alle ansatte som selv ikke er funksjonshemmet, betegnes og betraktes som allierte med vår felles likestillingskamp.

Av styrerepresentantene som velges på årsmøtet stilles det krav om at styrets leder, tre styremedlemmer og to vararepresentanter skal ha et assistansebehov.

Bevegelsen anerkjenner ikke institusjoner som alternativ til et privat hjem. Kommunene bygger stadig flere og større institusjoner for funksjonshemmede og det er flere funksjonshemmede barn i spesialskoler og spesialklasser enn det har vært på mange år.

Resultatet er segregering og stigmatisering, i motsetning til inkludering og alminneliggjøring. Empowerment betyr at funksjonshemmede selv skal ta makten og kontrollen i sitt eget liv – som andre samfunnsborgere.

Funksjonshemmede må snakke sin egen sak, ha kontroll og ta ansvar for eget liv og handlinger, og bidra i samfunnet utfra egne forutsetninger. For å oppnå dette må vi organisere oss, dele erfaringer, støtte og lære av hverandre.

"Independent Living does not mean that we want to do everything by ourselves, do not need anybody or like to live in isolation. Independent Living means that we demand the same choices and control in our every-day lives that our non-disabled brothers and sisters, neighbors and friends take for granted. We want to grow up in our families, go to the neighborhood school, use the same bus as our neighbors, work in jobs that are in line with our education and interests, and raise families of our own. We are profoundly ordinary people sharing the same need to feel included, recognized and loved." Adolf Ratzka

Independent Living innebærer ikke uavhengighet fra andre mennesker, men er betegnelsen på en politisk prosess som synliggjør en menneskerettighetsbasert politikk for funksjonshemmede. Målet er å sikre funksjonshemmedes rett og mulighet til å ha kontroll over sitt eget liv, til å gjøre egne valg, treffe selvstendige beslutninger og delta på alle samfunnets arenaer.

Independent Living forutsetter et inkluderende og universelt utformet samfunn. Bygg, uteområder, tekniske installasjoner, kommunikasjonsmidler og tjenester må være universelt utformet. Det må være enkel tilgang

på tekniske hjelpemidler. Det må være tilgang til Borgerstyrt personlig assistanse og andre nødvendige offentlig finansierte tjenester.

Independent Living-bevegelsen arbeider for at funksjonshemmede skal vokse opp med sin egen familie, gå på nærskolen, reise med samme buss som naboen, ta en utdanning, stifte familie og ha et arbeid i samsvar med utdanning og interesser. Vi er helt vanlige mennesker, med nøyaktig de samme behov som alle andre for å føle oss inkludert, anerkjent og elsket.

Ulobas visjon

En verden der funksjonshemmede har frihet til livsutfoldelse og deltar på alle samfunnets arenaer!

Ulobas samfunnsoppdrag

Gjennom vår politikk, vårt arbeid og vår visjon skal vi:

- endre samfunnets oppfatning av funksjonshemmede, og samtidig endre funksjonshemmedes oppfatning av seg selv
- arbeide aktivt for full likestilling, samfunnsdeltakelse og livsutfoldelse for funksjonshemmede
- aktivt bekjempe diskriminering, umyndiggjøring, sykeliggjøring og institusjonalisering av funksjonshemmede

«Denne konvensjon har som formål å fremme, verne om og sikre mennesker med nedsatt funksjonsevne full og likeverdig rett til å nyte alle menneskerettigheter og grunnleggende friheter, og å fremme respekten for deres iboende verdighet.

Mennesker med nedsatt funksjonsevne er blant annet mennesker med langvarig fysisk, mental, intellektuell eller sensorisk funksjonsnedsettelse som i møte med ulike barrierer kan hindre dem i å delta fullt ut og på en effektiv måte i samfunnet, på lik linje med andre.»

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), artikkel 1 – formål.

Ulobas verdier: Stolt, sterk, synlig!

Stolt: Funksjonshemmede er en av flere diskriminerte grupper. Vi kjemper en tøff likestillingskamp, og vi skal være stolte på samme måte som andre diskriminerte. Kvinner er stolte av å være kvinner, svarte skapte slagordet «Black is beautiful», homofile snakker om «Gay pride» osv. På samme måte skal funksjonshemmede rette ryggen og være stolte.

Når funksjonshemming blir forstått som sykdom eller en feil ved en person, legges forklaringen på personen. Denne forståelsen har ført til mye skyld, skam og mindreverdsfølelse hos funksjonshemmede.

Når vi forstår at forklaringen ligger i omgivelsene, får vi et helt annet bilde. Problemet ligger i de fysiske hindringene i omgivelsene, og i fordommene og holdningene hos andre mennesker. Vi fritas for skyld og skam, og kan løfte hodet med stolthet.

I Uloba er vi også stolte av det vi har skapt, av det vi gjør og av den kampen vi bidrar til. Vi er stolte av vår profesjonalitet, kompetanse, seriøsitet og solidaritet, men framfor alt er vi stolte av at vi gjør verden til et bedre sted å være for alle mennesker.

Hvert år arrangerer Uloba Stolthetsparaden der vårt slagord nettopp er: stolt, sterk, synlig.

Sterk: Å leve som funksjonshemmet i et

hvilket som helst samfunn, krever styrke. Funksjonsnedsettelsen gjør at kampen for tilværelsen ofte blir tøffere enn for mange andre. Kampen for individrettede tiltak som skal kompensere for funksjonsnedsettelsen er en ekstra belastning, og ikke minst er det krevende å leve i et samfunn der en blir nedvurdert og diskriminert på de fleste områder.

Likevel blir funksjonshemmede tradisjonelt sett på som syke og hjelpetrenende mennesker som først og fremst har behov for trygghet og omsorg. Vi regnes alltid med blant samfunnets «svake grupper», men denne oppfatningen vil vi snu! Vi vil både finne, se, kjenne og vise vår egen styrke!

I Uloba driver vi nybrottsarbeid, vi går på tvers og mot det bestående. Vi møter mange angrep, og mye motstand og uforstand. Å stå imot dette, og fortsette kampen, krever både mot og styrke. Vi er sterke hver for oss – og sammen!

Synlig: Den beste måten vi kan drive vår likestillingskamp på, er gjennom å være til stede, være synlige.

Funksjonshemmede har tradisjonelt blitt gjemt vekk på utsiden av samfunnet. I dag er usynliggjøringen like reell, på grunn av et samfunn som stenger oss ute fra skoler og arbeidsplasser, fra kollektivtransport og andre tjenester, fra bygninger, boliger og uteområder, fra media og kultur.

Når vi ikke sees, er det lett å glemme at vi er der, og samfunnet slipper å ta hensyn til oss. Til tross for et samfunn som legger hindringer i veien for oss, må vi ut i lyset. Vi skal spreng oss inn på alle samfunnsarenaer, og bruke de virkemidlene vi har til rådighet i lov, regelverk og konvensjoner. Vi skal være synlige på alle områder i samfunnet, både som individer og gruppe.

Å være synlig er nettopp en av Ulobas strategier for å nå fram med våre saker. Vi skal være til stede på relevante arenaer, vi skal være en politisk spydspiss, vi vil bli sett, forstått og lyttet til.

Språk er makt

Språk er makt, og bidrar til å forme holdninger, som igjen former politikk og handlinger. For Uloba er det viktig å bruke språk som et aktivt, politisk virkemiddel for å endre samfunnets tradisjonelle syn på funksjonshemmede og fremme likestillingsarbeidet.

Funksjonshemming er ikke noe vi har – det er et samfunnsskapt fenomen. Vi har funksjonsnedsettelse eller nedsatt funksjonsevne: «Kari har en funksjonsnedsettelse.» Når vi snakker om funksjonshemmede/funksjonshemmet, snakker vi om noe vi er: «Kari er funksjonshemmet.» Det betyr at Kari tilhører en gruppe mennesker som blir diskriminert og forskjellsbehandlet fordi hun har en funksjonsnedsettelse.

Begrepet «bruker», som indikerer en passiv mottaker, avviklet vi som begrep i 2004. Derfor benytter vi heller ikke begrepet «brukerstyring» og vår BPA betegnes derfor Borgerstyrt personlig assistanse. For Uloba er det også viktig å skille mellom begrepene «nedsatt arbeidsevne» og «nedsatt funksjonsevne.» Dette behandles av de fleste som to sider av samme sak. Men i Uloba vet vi at det å ha nedsatt funksjonsevne, ikke er det samme som å ha nedsatt arbeidsevne!

I den rette jobben og med de riktige hjelpemidlene betyr det å ha nedsatt syn, hørsel, gangfunksjon og så videre, ikke at vi har nedsatt arbeidsevne.

At funksjonshemmede har «spesielle behov» hører vi ofte. Dette fører til en politikk der særløsninger blir løsningen. I Uloba anerkjenner vi ikke at funksjonshemmede har spesielle behov, men har de samme, grunnleggende behov som andre. Vårt fokus blir derfor universell utforming og annet likestillingsarbeid som løsning på inkludering.

Ulobas BPA – Borgerstyrt personlig assistanse

Ulobas BPA er et frigjøringsverktøy som skal fremme full likestilling og deltaging for funksjonshemmede. Ulobas BPA skal gi mulighet til å leve et fritt, aktivt, variert og likestilt liv på områder som blant annet utdanning, arbeid, familie, sosialt liv og kulturell aktivitet.

Ulobas BPA er et helhetlig, fleksibelt, og personlig utformet verktøy ledet av den som har behov for assistansen, eller i samarbeid med en nærstående som han/hun selv velger. Ulobas BPA skal gi mulighet til å leve et liv uten unødig innsyn og kontroll.

I Ulobas BPA er det arbeidslederen selv, eller det er oppnevnt en fungerende arbeidsleder som skal rekruttere og lære opp assistentene. Ved behov for vikar, skal arbeidslederen, eller fungerende arbeidsleder skaffe disse. Arbeidslederen, eller fungerende arbeidsleder, skal selv utforme stillingsbeskrivelser og sette opp arbeidsplan for sine assistenter.

Ulobas BPA begrenses bare av det generelle lovverk som regulerer arbeidslivet med hensyn til arbeidstakerens helse, arbeidsmiljø og sikkerhet.

I Ulobas BPA stilles det krav til lederopplæring og veiledning basert på likepersonsprinsippet. Ulobas BPA skal alltid følge prinsippene for borgerstyring:

Hvem: Vi skal selv bestemme hvem vi vil ha som assistenter og hvem som skal assistere med hva.

Hva: Vi skal selv bestemme hva assistentene skal assistere med. Utgangspunktet skal være: «Det man ellers ville gjort selv».

Hvor: Vi bestemmer selv hvor vi skal assisteres, hjemme eller på reise. Assistansen følger personen uavhengig av kommune- eller landegrensene.

Når: Vi bestemmer selv når vi vil assisteres, ut fra våre egne behov. Tildelte timer kan brukes fleksibelt innenfor kalenderåret.

